

έργο της φοιτήτριας Γεωργίας Παπαδοπούλου – αρχείο εργαστηρίου

3^ο τμήμα

Υπ.Καθηγητής

Τάκης Κοζόκος – γλύπτης

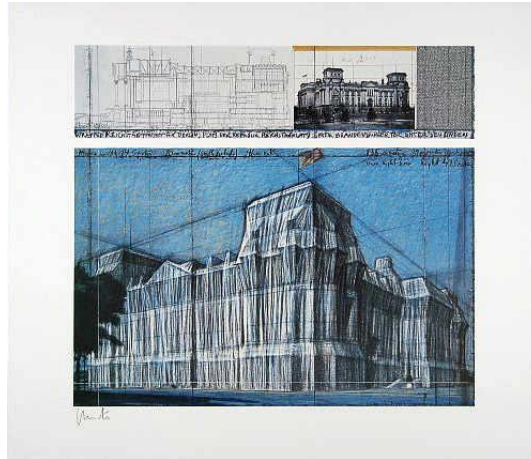
Το blog του μαθήματος υπάρχει στην διεύθυνση:

<http://www.blogeikastika.gr>

email takiskozokos@gmail.com

web www.takiskozokos.gr

3^{ες} Σημειώσεις Μαθήματος 2023 -24

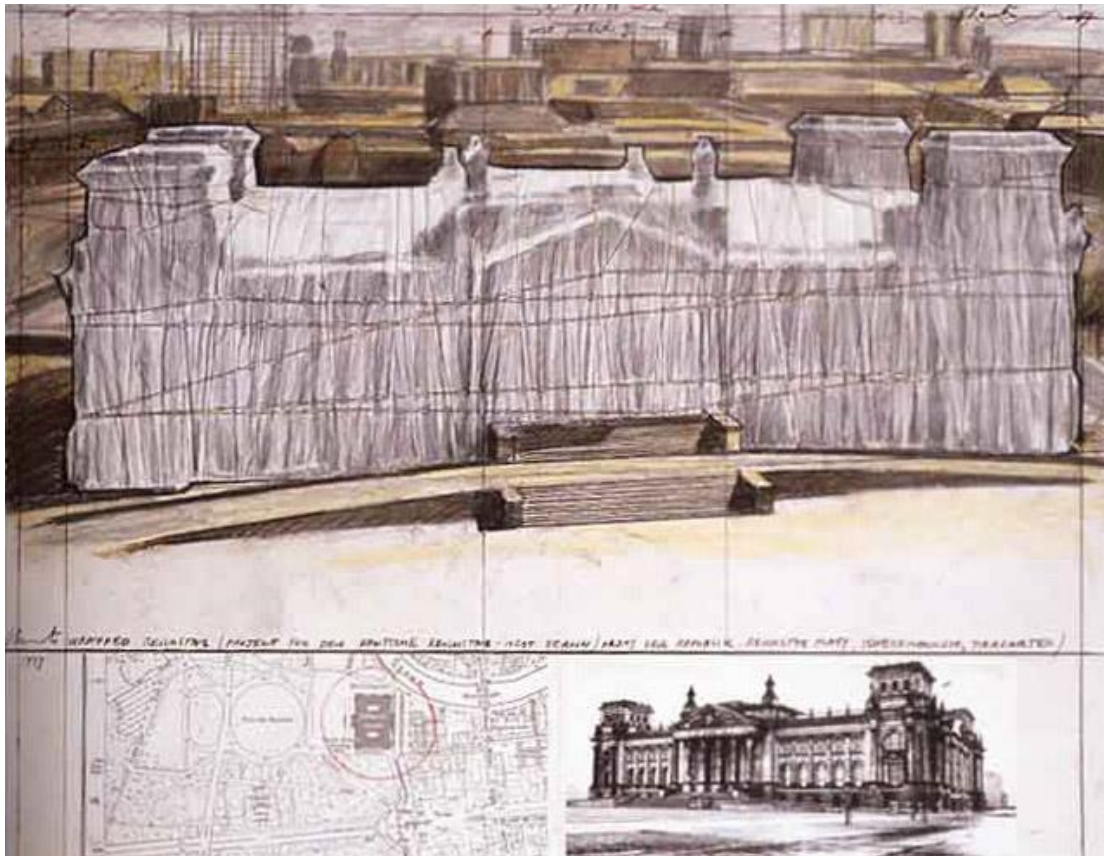
«Κάθε τόπος εκφράζει έναν προβληματισμό ο στόχος του καλλιτέχνη είναι να τον χειριστεί ευφυώς»

R.Serra

Christo & Jeanne-Claude.

Reichstag

Μεταξύ των σύγχρονων καλλιτεχνικών δράσεων λίγες έχουν τόσο έντονη φυσική δημόσια παρουσία όσο ορισμένα από τα ώριμα έργα των Christo & Jeanne-Claude. Ο Christo ασκείται στο να περιτυλίγει διάφορα αντικείμενα, ακόμη και κτίρια, αλλοιώνοντας την σημασία τους και αναθεωρώντας την αντίληψή που έχουμε για αυτά. Η πρότασή του για το περιτύλιγμα του Reichstag ήταν πλήρης νοήματος, όπως όφειλε, ως έργο δημόσιας τέχνης¹.

ΕΙΚ 5. Christo & Jeanne-Claude. Περιτυλιγμένο Reichstag. Προσχέδιο. (David Bourdon, κλπ *Wrapped Reichstag Berlin, 1971-95*)

<https://www.youtube.com/watch?v=4zYKa6xmbjQ&t=1s>

Anish Kapoor

«Ο Kapoor δημιουργεί έργα που υφίστανται καθώς τα βιώνουμε.

Το γλυπτό «Cloud Gate» του Anish Kapoor έχει γίνει μια από τις πιο διάσημες ατραξιόν του Σικάγου και τώρα ένα «mini-Bean»- όπως με τρυφερότητα το αποκαλούν - έχει φτάσει στη Νέα Υόρκη.

Στην καμπυλωτή, βαθουλωτή επιφάνεια του The Bean αντανακλάται ο ουρανός και το τοπίο της πόλης γύρω του. Προσφέρει στιγμή ανάπαυλας στους περαστικούς: να κοντοσταθούν και να εξερευνήσουν το παραμορφωμένο τοπίο της πόλης. Τη μέρα, είναι σαν φωτεινός φάρος, ενώ το βράδυ η αντανακλαστική επιφάνειά του φωτίζεται από τα γύρω φώτα

Cloud Gate Sculpture in Chicago

https://www.youtube.com/watch?v=GBHrpd26Jlw&t=21s&ab_channel=LernvideosundVortr%C3%A4ger

Anish Kapoor – Cloud Gate – Chicago 2006

Chicago's great sculptures from above
<https://www.youtube.com/watch?v=AKqWKJVjNGs>

ταινία – **the EYE: Anish Kapoor** - trailer

<https://vimeo.com/ondemand/theeyeanishkapoor>

Tate Modern London 2002

The Arch Nova Project / Isozaki + Kapoor

<https://www.archdaily.com/175083/the-arch-nova-project-isozaki-kapoor>

Σχεδιασμένο από τους Arata Isozaki και Anish Kapoor, αυτή η φουσκωτή και κινητή αίθουσα συναυλιών είναι κατασκευασμένη από ελαστικό πλαστική μεμβράνη. Ο χώρος είναι 500 θέσεων μπορεί να φουσκώσει σε λιγότερο από δύο ώρες και, όταν ξεφουσκώσει, να μεταφερθεί σε μια νέα θέση στο πίσω μέρος ενός φορτηγού.

https://www.youtube.com/watch?time_continue=28&v=VOI4xjR8drk&feature=emb_logo

η Τέχνη ως απόλαυση ή η Τέχνη ως επιμόρφωση?

Crown Fountain

<https://www.youtube.com/watch?v=lgVMYTF16NY>

Το Crown Fountain είναι ένα διαδραστικό έργο τέχνης που δεσπόζει στο Millennium Park του Σικάγο, στην περιοχή Loopcommunity. Σχεδιασμένο από τον Καταλανό καλλιτέχνη Jaume Plensa τοποθετήθηκε τον Ιούλιο του 2004.

Ερωτήσεις που δεν πρέπει να ρωτηθούν

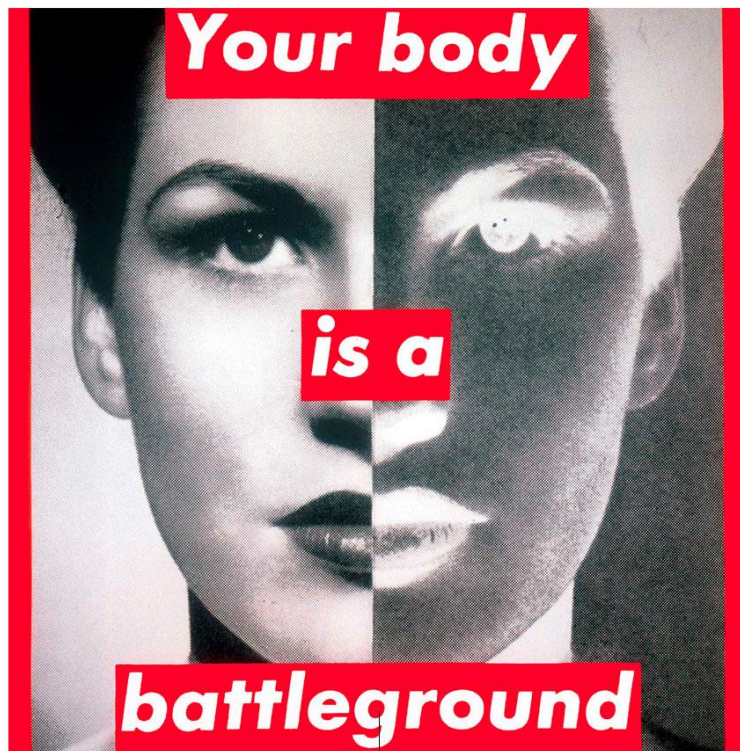
<https://fahrenheitmagazine.com/artes/visuales/barbara-kruger-artista-transformadora-espacio-publico>

Η Barbara είναι σχεδιαστής και εννοιολογικός καλλιτέχνης εργασία με τη λέξη. Οι προκλητικές φράσεις του έχουν γεμίσει μουσεία, γκαλερί και δρόμους, πάντα για δυσκολία στο σύστημα και επικρίνω την καταναλωτική κοινωνία.

Η Barbara Kruger θέλει να απελευθερώσει μια προσωπική σκέψη για το Πώς η κουλτούρα μας χτίζει και μας περιέχει.

Τι μας κάνει αυτό που είμαστε στον κόσμο;

Το σώμα σας είναι πεδίο μάχης. 1989

Η Κρούγκερ έφτιαξε αυτήν τη χαρακτηριστική εικόνα για την Πορεία των Γυναικών (Women's March) στην Ουάσινγκτον το 1989, μετά από μια σειρά από νόμους κατά της έκτρωσης άρχισαν να υπονομεύουν τη δικαστική απόφαση

Η ιστορία πίσω από τα δημόσια γλυπτά που δίχασαν την Αθήνα

της Χάρις Κανελλοπούλου - Ιστορικός τέχνης, επιμελήτρια εκθέσεων και συγγραφέας.

https://www.huffingtonpost.gr/entry/i-glyptiki-sti-dimosia-zoi_gr_5a570cdbe4b03bc4d03e158e

Στη δημόσια τέχνη, η καλλιτεχνική έκφραση εμφανίζεται σε έναν χώρο που δεν είναι πρώτιστα δημιουργημένος για την έκθεση τέχνης, αλλά καλύπτει άλλες, πρωτεύουσες ανάγκες των χρηστών του, και διαμορφώνεται από τις πρακτικές τους. Με τις εικαστικές παρεμβάσεις στο δημόσιο χώρο, η τέχνη εισέρχεται στην καθημερινή ζωή, διεκδικεί ένα κομμάτι από έναν κοινό χώρο για όλους και χρόνο από τους βεβιασμένους ρυθμούς της καθημερινότητας της πόλης.

Δανείζομαι τα λόγια του μεγάλου αρχαιολόγου Μανώλη Ανδρόνικου, αναφερόμενος στο σάλο που χε ξεσπάσει το 1966, με αφορμή το γλυπτό Cor – Ten του Ζογγολόπουλου, ο οποίος μεταξύ άλλων πρόσθετε – υποστηρίζοντας τη μόνιμη παραμονή του στη βόρεια πύλη της ΔΕΘ – :

«Το πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο τόπος σήμερα δεν είναι το οικονομικό. Δεν είναι ούτε το πρόβλημα της εθνικής άμυνας. Είναι αυτό της παιδείας, από το οποίο εξαρτώνται όλα τα υπόλοιπα... Οι στόχοι μιας αληθινής παιδείας είναι κάτι βαθύτερο και ουσιαστικότερο από την εξασφάλιση βιοτικής ευημερίας, δηλαδή απλώς του ζην.

»Η παιδεία πρέπει να αποβλέπει στο ευ ζην (...). Έχουμε την υποχρέωση εμείς οι Έλληνες να θεωρήσουμε τη μελέτη του κλασικού κόσμου πρωταρχικό στόχο μας και να κατευθύνουμε προς αυτόν ένα σημαντικό μέρος του δυναμικού μας. Πρέπει κάποτε να γίνει συνείδηση πως οι λαοί δεν μπορούν να επιβιώσουν μονάχα με τη βιομηχανική ανάπτυξη και πως το κατά κεφαλήν εισόδημα δεν αποτελεί τον κυριότερο δείκτη της σημασίας ενός έθνους...».

Σχεδιάζοντας με υλικό, το Φως.

<https://www.youtube.com/watch?v=pxmSq1l8p7g>

<https://www.youtube.com/watch?v=wOuCAmmVCa8&list=PL6E5218F56F77EFE0&index=3&t=28s>

"Stephen Antonakos: A Tribute Film"

<https://www.youtube.com/watch?v=xIXSU2KPLSw&list=PL6E5218F56F77EFE0&index=4&t=0s>

VideoART

Bill Viola

Πως θα σας φαινόταν να βλέπατε αυτό το video ενώ περιμένετε το μετρό?
(τα δεινά των ανθρώπων – ισορροπία/ανισορροπία – σταθερότητα – ανθρώπινη πλάνη...)

... η αρχή του the raft

<https://vimeo.com/271158651>

και το τέλος του the raft.

https://www.youtube.com/watch?v=sejLU9ndUdU&ab_channel=SadokRouai

ο Viola μιλάει για το the raft.

https://www.youtube.com/watch?v=BwA2TrBzWWI&ab_channel=MelbourneInternationalArtsFestival

Bill Viola - The Deluge

https://www.youtube.com/watch?v=t3VoMuwBPdE&ab_channel=InsideArt

b. viola installations

Five Angels for the Millennium 2001

FIVE ANGELS by Bill Viola

https://www.youtube.com/watch?v=RQI1yOnGEvs&ab_channel=iksmedienarchiv

Bill Viola, "Fire Angel", panel 3

https://www.youtube.com/watch?v=gkIMBV0W2Jk&ab_channel=InsideArt

Bill Viola, Fire Woman, Melbourne. VOST.

https://www.youtube.com/watch?v=WL7G2W0gD9Y&t=232s&ab_channel=Fran%C3%A7oisBonnelle

Bill Viola: 'Tristan's Ascension'

https://www.youtube.com/watch?v=Gqf_cuDf9ql&t=17s&ab_channel=EggHead

λίγα λόγια για Τριστιάνος και Ιζόλδη, όπερα σε τρεις πράξεις του Ρίχαρντ Βάγκνερ

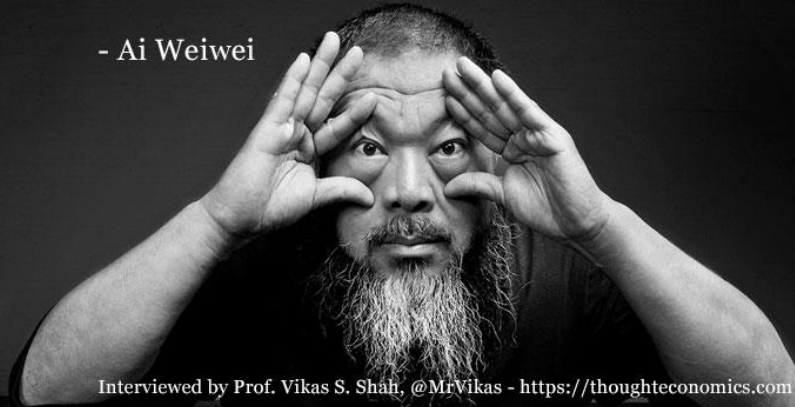
Ai Weiwei at Cycladic Nowness Private View

https://www.youtube.com/watch?v=7infAN7zG_E&t=312s&ab_channel=PeggyGuggenheimCollection

«Ως καλλιτέχνης ανέκαθεν πίστευα στην ανθρωπιά. Αντιμετωπίζω την κρίση σαν μια δική μου κρίση. Βλέπω αυτούς τους ανθρώπους να ανεβοκατεβαίνουν στα σκάφη και τους νιώθω δική μου οικογένεια. Θα μπορούσαν να είναι τα δικά μου παιδιά, οι γονείς μου, τα αδέρφια μου. Δεν αντιμετωπίζω τον εαυτό μου σαν κάτι διαφορετικό από αυτούς. Μπορεί τα συστήματά μας, η γλώσσα μας να διαφέρουν, όμως τους καταλαβαίνω. Σαν κι εμένα φοβούνται το κρύο και δεν τους αρέσει να στέκονται στη βροχή. Δεν τους αρέσει να πεινάνε. Όπως εγώ έχουν την ανάγκη να νιώσουν ασφαλείς.»

“Art is necessary for the human mind. Art is about our dreams, fears, and imagination. Art is about everything outside of the system. It is a death sentence for art when it is within the system.”

- Ai Weiwei

Interviewed by Prof. Vikas S. Shah, @MrVikas - <https://thoughteconomics.com>

Ai Weiwei

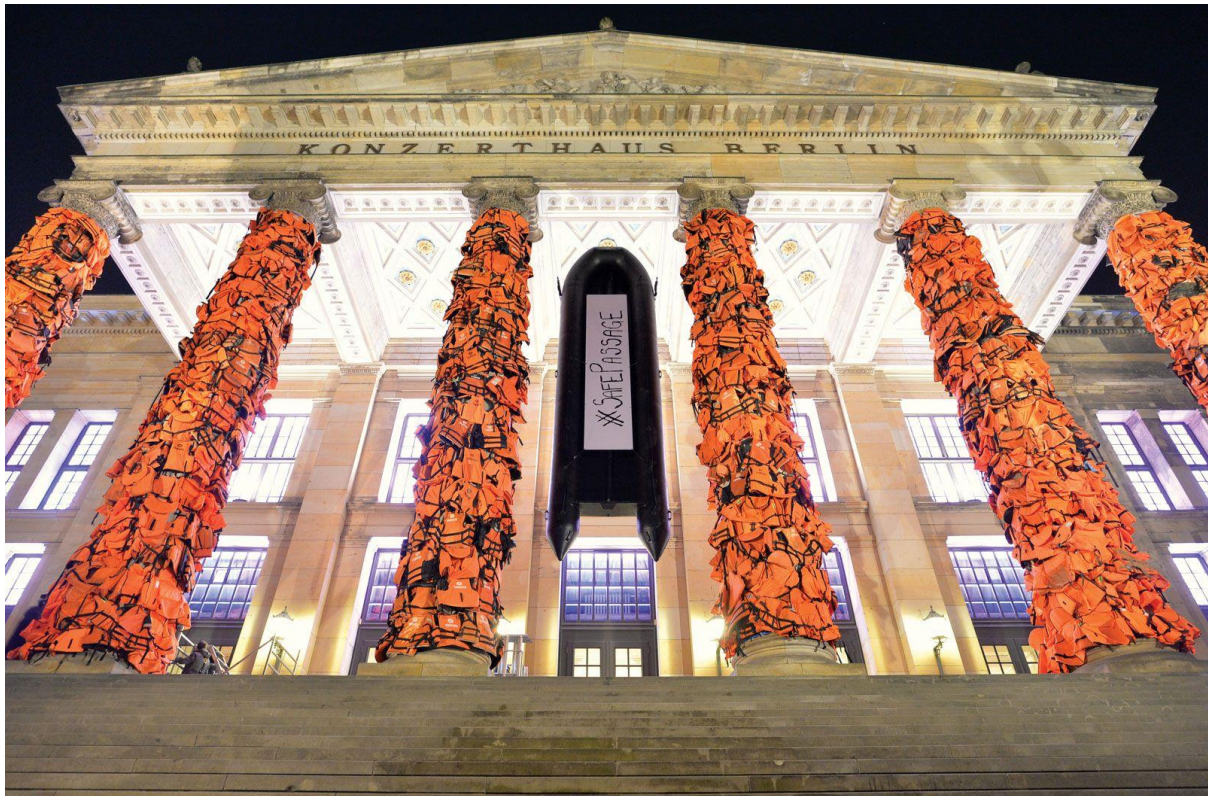
Λίγα λόγια για την πορεία του

Π. Τζαβαλος ιστοπρ. Τέχνης σκέψεις....

https://www.youtube.com/watch?v=V1elfkajCA4&t=372s&ab_channel=PantelisTsavalos

https://www.youtube.com/watch?v=yPfJYrdFUD0&ab_channel=PantelisTsavalos

<https://cycladic.gr/page/ai-weiwei-at-cycladic>

Γλυπτικές κατασκευές στην πόλη.

«Δεν είμαι απολύτως σίγουρος ότι ο δημόσιος χώρος χρειάζεται τη τέχνη.

Όμως, η τέχνη χρειάζεται το δημόσιο χώρο.

Pierre Sauvageot – Δίκτυο IN SITU

(ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την τέχνη στο δημόσιο χώρο – Μασσαλία)

https://www.youtube.com/watch?v=W6iVm7r-ikQ&ab_channel=AFPNewsAgency

Jeff Koons - New York – Ballerina 2017

<https://es-la.facebook.com/Gagosian/videos/jeff-koonss-seated-ballerina-at-museumex/455546421929999/>

Jeff Koons: Split-Rocker

Making its New York City debut in the summer of 2014 at Rockefeller Center, Jeff Koons' Split-Rocker is a spectacular planted form towering more than 37 feet in height and featuring some 50,000 flowering plants that are continuing to grow throughout the summer. The exhibition coincides with the artist's retrospective at the Whitney Museum of American Art, which is on view through October 2014

<https://vimeo.com/105663561>

Η Τέχνη στον Δημόσιο Χώρο // Art in Public Space (27.02.2019)

<https://www.youtube.com/watch?v=aXh1purdLPo&t=116s>

Με αφετηρία την έκθεση του Γ. Ζογγολόπουλου ο Αναπληρωτής Καθηγητής της Ιστορίας της Τέχνης και της Θεωρίας του Πολιτισμού στο Πολυτεχνείο Κρήτης, Θανάσης Μουτσόπουλος, εγκαινιάζει έναν κύκλο διαλέξεων για την πορεία της τέχνης στον δημόσιο χώρο. Η δημόσια τέχνη στην Αθήνα μοιάζει με αδύνατη υπόθεση, συμπιεσμένη ανάμεσα στις αιώνιες μαρμάρινες προτομές και τις ανεξέλεγκτες επιγραφές στους τοίχους των πολυκατοικιών της ...

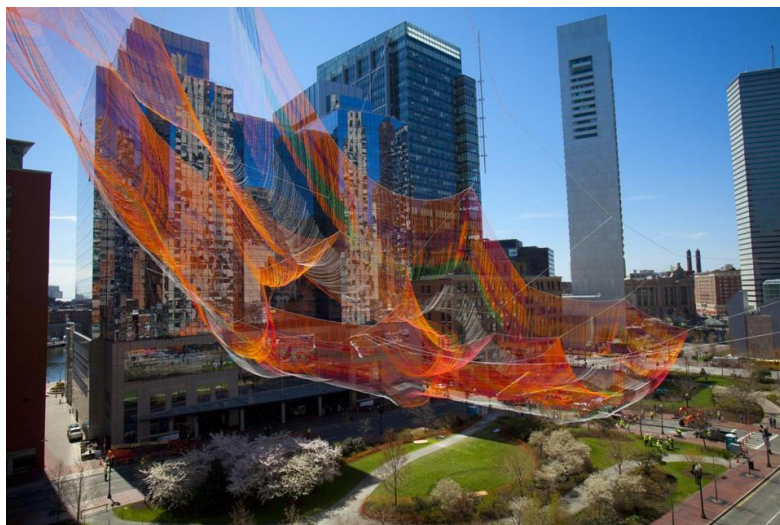

Παίρνοντας τη φαντασία στα σοβαρά.

Janet Echelman

|
TED2011

https://www.ted.com/talks/janet_echelman_taking_imagination_seriously

Welcome to Public Sculpture & Art

<http://publicsculptureandart.com.au/>

Yorkshire Sculpture Park

<https://yvsp.org.uk/>

Explore **city art** Sydney

<https://www.cityartsydney.com.au/artwork/>

Χρ. Μποκόρος: Η δημιουργία ως αίτημα αθανασίας

https://www.youtube.com/watch?time_continue=178&v=nROoLGIRk9M&feature=emb_logo

Από τον καιρό που πρωτοβρέθηκα σπουδαστής στην Ανώτατη Σχολή των Καλών Τεχνών, όντας αμήτορος στην παραδεδομένη καλλιτεχνική παιδεία, αναγκάστηκα να αναζητήσω μόνος και εξ αρχής τα στοιχειώδη νοήματα. Αισθανόμουν ναυαγός σε ένα πέλαγος αποριών σχετικών με την αξία των έργων. Το τι και το γιατί της Τέχνης.

Ομιλία στην ΑΣΚΤ τον Οκτώβριο του 2017

Έλληνες Γλύπτες

...με λίγα λόγια όλη η υπόθεση της γλυπτικής από έναν μεγάλο δάσκαλο.

Το Αρχείο της ΕΡΤ ψηφιοποίησε και παρουσιάζει το ντοκιμαντέρ από τη σειρά «ΜΟΝΟΓΡΑΜΜΑ» του Γιώργου Σγουράκη, που ολοκληρώθηκε σε δύο μέρη και αποτελεί **ένα πορτρέτο του γλύπτη και ακαδημαϊκού Γιάννη Παππά** ο οποίος μιλάει για τη ζωή του και το πολυσήμαντο έργο του.

<https://www.ert.gr/arxeio-afierwmata/giannis-pappas-18-ianovarioy-2005/>

από την Κλασική στη Μοντέρνα Γλυπτική (13.02.2019)

<https://www.youtube.com/watch?v=CgUOTDmP5qQ&t=365s>

Ο Αναπληρωτής Καθηγητής της Ιστορίας της Τέχνης και της Θεωρίας του Πολιτισμού στο Πολυτεχνείο Κρήτης, Θανάσης Μουτσόπουλος, εγκαινιάζει έναν κύκλο διαλέξεων για την πορεία της τέχνης στον δημόσιο χώρο.

γλύπτης Θεόδωρος,

<https://www.youtube.com/watch?v=UWmLQg5FINY>

<https://www.ert.gr/eidiseis/politismos/idisis/pethane-o-glyptis-theodoros/>

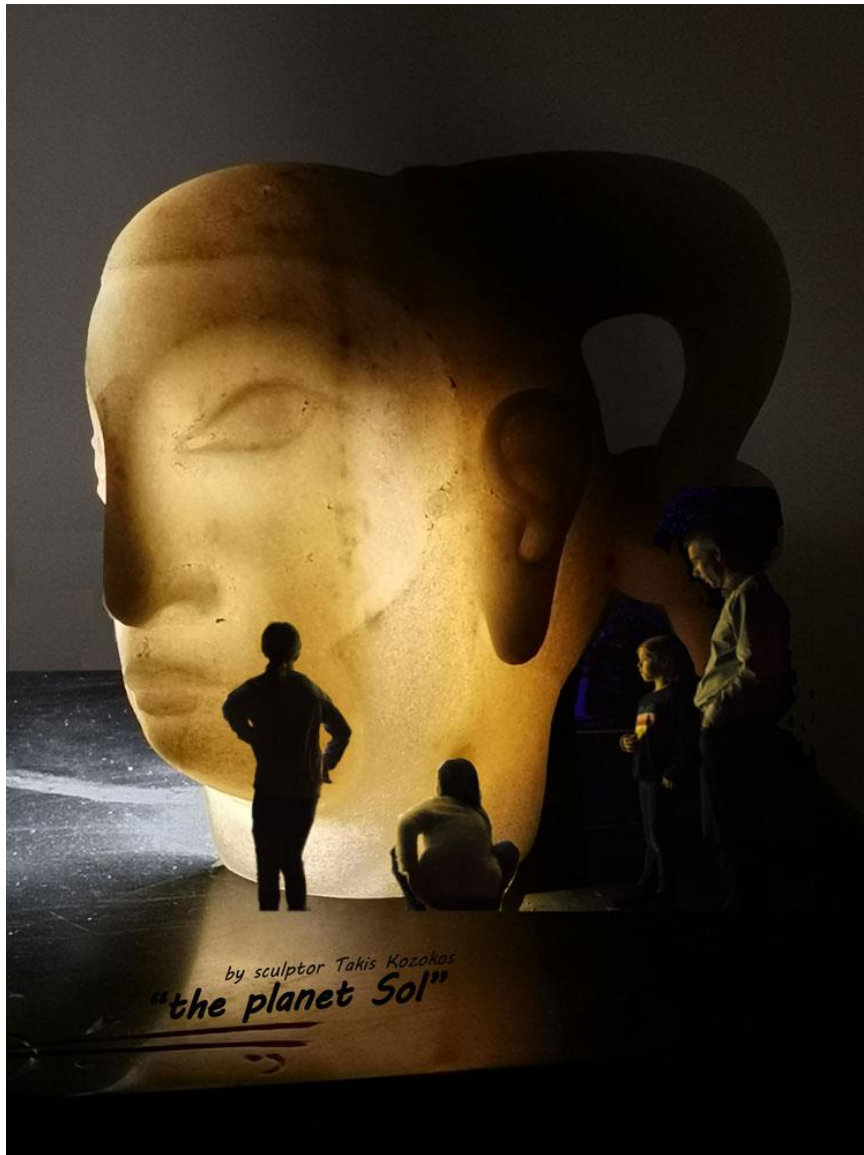
Συνάντηση : Κώστας Βαρώτσος (06/05/2017)

<https://www.youtube.com/watch?v=9egplwDjYyQ&feature=share>

<https://www.youtube.com/watch?v=lsvebQO3PTU>

The planet Sol -Takis Kozokos – 2019
(από το αρχείο του διδάσκοντος)

Links

[Νεοελληνική γλυπτική "Από το μεσοπόλεμο στον 21ο αιώνα"](http://www.edutv.gr/index.php/gliptiki/neoelliniki-glyptiki-apo-to-mesopolemo-ston-21o-aiona)

<http://www.edutv.gr/index.php/gliptiki/neoelliniki-glyptiki-apo-to-mesopolemo-ston-21o-aiona>

Έργα τέχνης μεγάλης κλίμακας

στον αστικό και φυσικό χώρο:

από τη δεκαετία του '60 έως τον 21ο αιώνα

Συγγραφέας Πολυχρονάτου, Ελένη

<https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/15338>

Η λειτουργία της δημόσιας γλυπτικής στην ανάπτυξη

<https://core.ac.uk/download/pdf/132805114.pdf>

<http://www.cityartsydney.com.au/artwork/>

<http://www.associationforpublicart.org/artwork/clothespin/>

https://www.artspace.com/magazine/art_101/book_report/phaidon-art-place-storm-king-and-opus-40-53644

https://www.publicartfund.org/videos_etc

Video επιλογές

Ταινίες,

Ντοκιμαντέρ:

Προτάσεις για videos σχετικά με το θέμα.

Η τέχνη του Γιάννη Παππά The art of Yannis Pappas

<https://www.youtube.com/watch?v=mGzR8vfpMb0&t=6s>

ταινία του Ai Weiwei

Human Flow (2017)

Human Flow Official Trailer

https://www.youtube.com/watch?v=DVZGyTdk_B&t=2s

Το Human Flow είναι ένα γερμανικό ντοκιμαντέρ του 2017 σε συμπαραγωγή και σκηνοθεσία του Ai Weiwei για την τρέχουσα παγκόσμια προσφυγική κρίση

TOM FORD ON JEFF KOONS

| Full Documentary

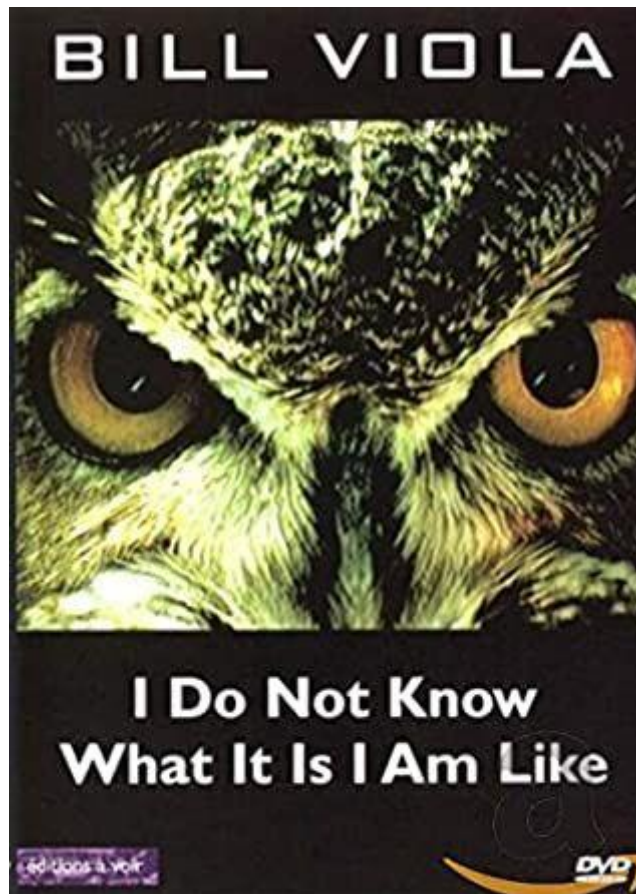
Γεννημένος το 1955 στην Pennsylvania της Αμερικής, ο **Koons** είναι ένας από τους πιο γνωστούς σύγχρονους καλλιτέχνες. Είναι γνωστός για τα έργα του, εμπνευσμένα από φιγούρες και trends της pop και σύγχρονης κουλτούρας.

Επίσης, για τα γλυπτά του που αντικατοπτρίζουν καθημερινά αντικείμενα όπως μπαλόνια σε σχήματα ζώων, από ανοξείδωτο ατσάλι και με επιφάνειες καθρέφτη.

Εδώ ολοκληρω το ντοκιμαντέρ για τον Jeff Koons

<https://www.youtube.com/watch?v=EqcrB6LxVLY&t=2s>

Βιβλιογραφία.

- Πολυχρονάτου Ε., Έργα Τέχνης Μεγάλης Κλίμακας στον Αστικό και Φυσικό Χώρο απο τη δεκαετία του '60 εως και τον 21ο αιώνα, εκδ. Γ.Ι. Βασιλόπουλος, 2012
- Η Τέχνη και ο Χώρος, Μάρτιν Χάιντεγκερ (Martin Heidegger), Εκδόσεις Ίνδικτος
- Greenberg Clement, «Τέχνη και πολιτισμός», μετάφραση Νίκος Δασκαλοθανάσης, εκδ. ΝΕΦΕΛΗ 2007
- Μαρτινίδης Πέτρος, «Μεσιτίες του ορατού», εκδ. ΝΕΦΕΛΗ 1997

- Arnhem Rudolf, «Η δυναμική της αρχιτεκτονικής μορφής», μετάφραση Ιάκωβος Ποταμιάνος
- George Simmel, Πόλη και Ψυχή, μτφρ. Γ. Λυκιαρδόπουλος, Έρασμος, 1993
- Η μεταμόρφωση του κοινότοπου. Μια φιλοσοφική θεώρηση της τέχνης. Arthur Danto. Εκδόσεις Μεταίχμιο, επιστήμες, Αθήνα 2004
- Σταυρίδης Στ., Από την πόλη οθόνη στην πόλη σκηνή, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 2002
- Άρης Κωνσταντινίδης, Στοιχεία Αυτογνωσίας, έκδοση του ιδίου, Αθήνα 1972, σ. 312.
- Τομπάζης Αλέξανδρος - 2007 - Γράμμα σ' ένα νέο αρχιτέκτονα – Αθήνα – Libro
- Τερζόγλου Νικόλαος – 2009 – Ιδέες του χώρου στον 20^ο αιώνα – Αθήνα – Νήσος

News

Κώστας Δικέφαλος

Γλυπτική στο φως
Παρασκευή 14/06, 20:00

“ Μόνο όταν συνυπάρχει και συμπορεύεται η ύλη και η σκέψη, μπορεί να διαμορφωθεί μια γλώσσα που να μεταφράζει με σαφή τρόπο την πρόθεση του δημιουργού για επικοινωνία. ”

Sianti Gallery

Vassileos Alexandrou 2, Athens, Greece

VIVID SYDNEY 2024

<https://www.youtube.com/watch?v=BE3Fdq4pwk4&t=43s>

μα πάντα ενδιαφέρουσα επίσκεψη στο ...

<http://www.ted.com/topics/architecture>

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του διδάσκοντα.-
email: takiskozokos@gmail.com
